

Jak vytáhnout peníze z firmy?

Odměňování OSVČ (fyzických osob)

Pokud jste podnikající fyzická osoba (OSVČ), pak je zdrojem vašich příjmů příjem z podnikání.

Příjem z podnikání podléhá odvodům daně z příjmů fyzických osob a sociálního a zdravotního pojištění.

Peníze po zdanění a odvodech jsou vaše.

Můžete s nimi volně nakládat, není další stupeň zdanění zisku jako u osob právnických.

Zdanění

Základem daně je rozdíl mezi příjmy a výdaji z podnikání. Jako OSVČ můžete uplatnit **buď skutečné, nebo paušální výdaje** ve výši stanovené zákonem o daních z příjmů. Výdajový paušál je pro vás výhodný, pokud skutečné výdaje nemáte nebo jsou malé. To se bude týkat například OSVČ účetní, advokáta, kadeřnice nebo realitního makléře.

Možnost paušálu u právnických osob neexistuje.

Roční výše paušálu:

- **80 % z příjmů** ze zemědělství, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z řemeslné živnosti, maximálně 1 600 000 Kč (instalatér, zedník, zemědělec, ale i kadeřnice)
- **60 % z příjmů** ze živnosti, maximálně 1 200 000 Kč (účetní, trenér, marketér)
- **40 % z jiných příjmů** ze samostatné činnosti, maximálně 800 000 Kč (umělec, advokát)

Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ať skutečnými nebo paušálními) podléhá **15% dani z příjmů fyzických osob**. Sazba z příjmu přesahujícího 36 násobek průměrné mzdy (pro rok 2026 to je 1 762 812 Kč) činí 23 %.

Sociální pojištění

Vyměřovací základ sociálního pojištění je 55 % daňového základu. Pro OSVČ platí **minimální vyměřovací základ**. To znamená, že odvedete pojistné z tohoto základu, i kdyby byly vaše příjmy nižší.

- Pokud vykonáváte svou činnosti jako hlavní výdělečnou činnost, počítá se minimální vyměřovací základ jako **25 % z průměrné mzdy** do roku **2023**, **v roce 2024 30 %, v roce 2025 35 %, od roku 2026 40 %**. V prvních třech letech podnikání je to 25 %.
- Pokud jako vedlejší výdělečnou činnost (např. máte zároveň zaměstnání zakládající účast na nemocenském pojištění), stanovuje se jako **11 % průměrné mzdy**.

Pro rok 2026 činí průměrná mzda 48 967 Kč. Minimální vyměřovací základ je tedy 19 587 Kč měsíčně tzn. 235 044 Kč ročně pro hlavní činnost, 12 242 Kč měsíčně, tedy 146 904 Kč ročně pro nové OSVČ a 5 387 Kč měsíčně tzn. 64 644 Kč ročně pro vedlejší činnost.

Rozhodná částka pro účast OSVČ na vedlejší činnost na důchodovém pojištění činí 117 521 Kč. Od této částky hradí podnikatel pojistné a zálohy.

> Dobré vědět:

U sociálního pojištění existuje i maximální vyměřovací základ. Pro rok 2026 je to 2 350 416 Kč. Ze základu přesahujícího tuto částku sociální pojištění neodvádíte.

Sazba pojistného se skládá ze dvou složek:

- Důchodové pojištění 29,2 %
- Nemocenské pojištění 2,7 %

OSVČ odvádí povinně pojištění ve výši 29,2 % z vyměřovacího základu. **Nemocenské pojištění je dobrovolné.**

Zdravotní pojištění

Vyměřovací základ pro zdravotní pojištění je **50 % z daňového základu**. Minimální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění je **50 % z průměrné mzdy**. Pro rok 2026 je to 24 483,50 Kč měsíčně a 293 802 Kč ročně.

Sazba pojistného na ZP činí **13,5 % vyměřovacího základu**.

> Dobré vědět:

Pro zdravotní pojištění neexistuje maximální vyměřovací základ. Pojistné tedy platíte ze základu v jakékoli maximální výši.

Příjmy OSVČ v kostce

- Na **sociální a zdravotní pojištění** platíte jako OSVČ zálohy. Záloha na sociální pojištění v případě hlavní činnosti v roce 2026 činí **5 720/3 575 Kč pro nové OSVČ a na zdravotní 3 306 Kč** měsíčně.
- Prostředky po zdanění a odvodu pojistného jsou vaše**. Můžete s nimi volně disponovat, není další stupeň zdanění zisku jako u osob právnických.
- Výhodou podnikání jako OSVČ je možnost použití **paušálních výdajů**.
- Nevýhodou je, že jako OSVČ **ručíte** za případné závazky z podnikání **celým svým majetkem**.

Odměňování majitelů obchodních společností (právnických osob)

Jako majitelé obchodních společností máte několik možností, jak se odměnit:

- mzda
- fakturace za služby
- podíly na zisku
- prodej společnosti
- zaměstnanecké benefity
- další možnosti

> Pozor!

Právnická osoba (firma) ≠ její vlastník. Peníze získané podnikáním právnické osoby jsou majetkem právnické osoby, ne jejího vlastníka. Převod prostředků z majetku právnické osoby fyzické osobě **podléhá zdanění**.

Výnosy společnosti můžete snížit o **daňově uznatelné náklady**, mezi které patří mzdové náklady, náklady na pořízené zboží a služby, odpisy a další položky. Výsledkem je zisk společnosti ke zdanění.

Právnická osoba daní svůj zisk **21% daní z příjmů právnických osob** (od roku 2024 je zvýšená sazba). Výsledkem je zisk společnosti po zdanění, který se rozhodnutím valné hromady rozdělí.

Můžete ho nechat ve společnosti jako nerozdělený zisk, použít na úhradu ztráty z minulých let, rozdělit společníkům ve formě podílů na zisku nebo dividend, převést do fondů společnosti ze zisku apod.

Případné rozdělení zisku majiteli (tedy fyzické osobě) podléhá **15% srážkové daní**.

> Dobré vědět:

Podnikání formou právnické osoby má své výhody. Například neručíte za závazky z podnikání osobním majetkem.

Pojďme se podívat na jednotlivé možnosti, jak odměnit majitele (společníka) společnosti.

Mzda

Společník může se společností uzavřít **pracovněprávní vztah** jako jiný zaměstnanec, a to ve formě:

- pracovního poměru
- dohody o provedení práce
- dohody o pracovní činnosti

Pokud jste společník a zároveň jednatel, doporučujeme **rozlišit, jakou činnost pro společnost vykonáváte**.

Na funkci vedení společnosti by měla být uzavřena **smlouva o výkonu funkce**. Jako jednatel totiž nejste vůči společnosti v závislém vztahu, a proto

by na tuto činnost neměla být uzavřená pracovní smlouva. Ta by vás nechránila ani v případě odpovědnosti za škodu jako jiného zaměstnance. Jako jednatel i tak nesete osobní odpovědnost.

Proto **doporučujeme dobrou pojistku.**

Pro výkon jiných činností, než je vedení společnosti, můžete mít i jako jednatel se společností **pracovní smlouvu** (např. lékař, truhlář, účetní, obchodník, apod.).

> **Dobré vědět:**

Příjmy jednatelů a společníků s. r. o. se považují za příjmy ze závislé činnosti a podléhají příslušným odvodům, a to bez ohledu na to, jestli je vykonáváte na základě pracovněprávního vztahu nebo na základě smlouvy o výkonu funkce (obchodněprávní vztah).

Pokud budete mít se společností pracovní poměr, podléhá vaše mzda **dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti** (DPFO ze ZČ) a odvodům sociálního a zdravotního pojištění.

Zaměstnavatel (společnost) má tyto povinnosti:

- strhávat zaměstnancům z hrubé mzdy DPFO ze ZČ a pojistné
- odvádět za zaměstnance ze svých prostředků sociální a zdravotní pojištění ve výši 33,8 %

Vyplatí se to?

Pracovní poměr je z hlediska zaměstnavatele **drahou formou odměňování**. Z hlediska zaměstnance je výhodný v tom, že se mu hradí sociální a zdravotní pojištění a na důchod mu odchází oproti většině OSVČ mnohem vyšší částka.

Kolik firmu stojí zaměstnanec?

V pracovní smlouvě si sjednáte **hrubou mzdu**. Zaměstnavatel odvádí státu z vlastních prostředků **pojistné ve výši 33,8 % z hrubé mzdy**. Celkový mzdový náklad firmy je tedy hrubá mzda + odvod pojistného 33,8 %.

Příklad:

Pokud je hrubá mzda 20 000 Kč, celkové mzdové náklady (včetně 33,8% pojistného) jsou 26 760 Kč.

Pojistné zaměstnavatele se skládá ze:

- 9 % zdravotního pojištění, tj. 1 800 Kč
- 24,8 % sociálního pojištění, tj. 4 960 Kč

Srážky zaměstnance:

- 4,5 % zdravotní pojištění tj. 900 Kč
- 6,5 % sociální pojištění, tj. 1 300 Kč
- 15 % daň z hrubé mzdy se slevou (2 570 Kč), tj. 430 Kč
- 0,6 % nemocenské placené zaměstnancem (120 Kč)

Hrubá mzda 20 000 Kč = čistá mzda 17 250 Kč.

Pokud hrubá mzda v roce 2026 přesáhne v daném měsíci trojnásobek průměrné mzdy, tj. **146 901 Kč** měsíčně, sráží se zaměstnanci v příslušných měsících ze mzdy převyšující tuto částku daň v sazbě 23 %.

Porovnání celkových mzdových nákladů s výslednou čistou mzdou

	Roční částka	Měsíční částka
Hrubá mzda	1 000 000 Kč	83 333 Kč
ZP zaměstnavatel	90 000 Kč	7 500 Kč
SP zaměstnavatel	248 000 Kč	20 667 Kč
Daň 15 %	150 000 Kč	12 510 Kč
Sleva na dani	30 840 Kč	2 570 Kč
Daň po slevě	119 160 Kč	9 940 Kč
ZP zaměstnanec	45 000 Kč	3 750 Kč
SP zaměstnanec	65 000 Kč	5 417 Kč
Nemocenské zam.	6 000 Kč	500 Kč
Čistá mzda	764 840 Kč	63 726 Kč
Celkové náklady	1 338 000 Kč	111 500 Kč

Jak vidíte, **výsledná čistá mzda**, kterou nakonec jako zaměstnanec dostanete, je oproti celkovým nákladům zaměstnavatele **přibližně poloviční**.

Dohoda o provedení práce

Na dohodu o provedení práce (DPP) můžete za rok odpracovat **maximálně 300 hodin**. Do částky **11 999 Kč** za měsíc nepodléhá odvodům pojistného.

Pokud nepodepíšete u zaměstnavatele prohlášení (růžový formulář) a vyděláte si u něj do **11 999 Kč** měsíčně, daní se srážkovou daní ve výši 15 %. Tu ale můžete zahrnout do přiznání fyzických osob a uplatnit ji jako uhrazenou zálohu na daň.

Dohoda o pracovní činnosti

Na dohodu o pracovní činnosti můžete odpracovat **maximálně polovinu stanovené pracovní doby** (typicky tedy 20 hodin týdně). Příjem z DPČ podléhá odvodům daně z příjmů fyzické osoby ze závislé činnosti a pojistnému od částky 4 500 Kč.

Fakturace za práci pro společnost

I jako společník nebo jednatel můžete se společností uzavřít **obchodněprávní vztah**. Standardní je to u jednatelů, kteří mívají **smlouvu o výkonu funkce**. V jejich případě nejde o pracovněprávní vztah, protože jednatel není vůči společnosti v podřízeném vztahu.

Jako společník tedy **můžete společnosti za své služby fakturovat**.

Zákon o daních z příjmů považuje práci jednatelů a společníků za **závislou činnost**. Proto i finanční úřad zpravidla posuzuje fakturaci mezi společníkem/jednatelům a společností jako závislou činnost. U společníka to tak bude prakticky vždy, když bude fakturovat za stejnou činnost, jakou má v předmětu podnikání společnost.

Existuje **judikatura** (např. 2 Afs 24/2010 - 96, IV. US 385/04), která **tento zažitý přístup vyvrací**. A to za předpokladu, že společník svou činnost vykonává i pro jiné subjekty, hradí si související náklady, využívá své pracovní předměty, prostory, pracovníky apod.